

P A C O

OFICIALA ORGANO DE MONDPACA ESPERANTISTA MOVADO

Fondita en 1953.
N-o.39 – 40.

ĈEĤOSLOVAKA ELDONO

Februaro-marto
1957

PALPADO EN MALLUMO

La subitaj okazintaĵoj en la mondo, en Egiptio, Alĝerio, Hungario kaj alie kaŭzis konfuzon en la kapoj de multaj sinceraj homoj. Komence fakte estis malfacile difini je kiu flanko estas la pravo. Precipe konfuziga estis la situacio en Hungario. Nek la Monda Packonsilantaro tuj kapablis havigi al si tute klara vidpunkton. Sed tio ne estas miriga, ĉar ĉiu scias ke en la Monda Pacmovado, same kiel en la „MEM“ kolektiĝas diverstendencaj pacamikoj. Parto da ili kondamnis la sovjetan intervenon en Hungario kaj la alia parto ĝin aprobis kiel absolute necesan. Tial la Monda Packonsilantaro ne povis akcepti definitivan starpunkton, eldoni rezolucion aŭ alvokon unuflankan, ĉar ĝi estus kaŭzinta certan dividon de pacamikoj en du sin kontraŭ-starantajn movadojn. Inter MEM-anoj kaj eĉ en la estraro regis similaj opinioj kaj verŝajne ankaŭ tial la tiutempaj eldonantoj evitis tuŝi ĉi problemon en nia organo „PACO“. Ĉu tia konduto de la gvidantaj pacdefendantoj estis ĝusta, pri tio al ni eble respondos la estonto.

Hodiaŭ la situacio jam estas pli klara. Fakto estas, ke la hungara popolo, iniciatita de studentoj kaj laboristoj en Budapeŝto ekkomencis antaŭ monatoj per stratdemonstracioj ribeli kontraŭ la burokrata miskomunisma reĝimo, kiu dum jaroj nekapablis doni al la popolo ĝojigajn vivkondiĉojn, sed klopodis per ĉiuj rimedoj subpremi la kreskantan malkontenton de la popolo. Hungario, kiu estis ĉiam ekonomie forta lando kaj ankoraŭ post la ununa mondmilito konsiderata kiel grejnprovizejo de Eŭropo, suferis mizeron. Gvidantaj personoj riĉiĝis, vivis en absoluta komforto kiel burĝoj, dume la popolo ĉiam pli kaj pli proletiĝis, ĝis fine neplu tolerebla situacio devigis ĝin al ribelo kontraŭ tiu registaro. Denove montriĝis pravaj la vortoj de Lenin: „Neeblas je daŭro regi sur bajonetoj!“ La sovjeta komunista partio kaj ĉiuj ceteraj ankaŭ fine aprobis la malkontenton de la hungara popolo kaj konsentis kun ĝiaj deziroj k. plandoj.

Sed la internacia reakciularo dum tiuj okazintaĵoj ne dormis. Kiel ŝakalo ili sin ĵetis al la en agonio batalinta popolo por eluzi la situacion al sia prospero. La reakcio bone konscias, ke en malpurigitaj akvoj estas facile kapti fiŝojn. Kaj se ili sukcesus el la ĉenaro elrompi almenaŭ unu ĉenon, ili facile sukcesus poste elrompi pluajn. Komencis ruza kampanjo pere de internacia gazetaro, radio, rifuĝintoj ktp. Ili elsendis sian tutan spionaron kune kun la iamaj Horthy-oficiroj kaj aliaj faŝistaj elementoj al Hungario por konfuzigi per ruzaj lozungoj la ankoraŭ sincere luktantajn popolamasojn.

Tio jam montriĝas al ni klare. Kiam post deziro de Imre Nahgy la rusaj trupoj forlasis Budapeston, la amasmovado perdis sian sincere revolucian karakteron kaj transiris al plej brutalaj faŝistaj metodoj. Pacamikoj certe opiniis, ke post la foriro de sovjetaj trupoj, la budapesta popolo transprenos trankvile la registaron, aranĝos ordon kaj la vivo en la urbo kaj lando akceptos ree normalan formon. Sed, ho ve – la faŝistaj bandoj komencis furiozi. Ili parte kaj eble eĉ grandparte sukcesis furiozigi eĉ bona civitanoj, kiuj estis malkontentaj kun la misreĝimo. Komencis sence murdado, komunistojn oni pendis sur la stratlaterojn, la proprajn historiajn konstruaĵojn oni demoligis, valoraj naciaj trezoroj estis ruinigitaj kaj interfrata kruela batalo senĉese furiozis kaj rabis la vivon de multaj bonaj homoj. Ni scias, ke dum revolucio oni ne rigardas, ĉu prave aŭ malprave. Ofte tute sen kulpaj homoj en tiaj tagoj perdas siajn vivojn. Sed ĉi tie estas jam klare, ke la amasoj lasis sin trompi per ruzaj lozungoj kaj eraris terure sur sia bone komencita vojo. La plej malluma reakcio sukcesis ekregi la sincere ribelantan popolamason kaj instigi ĝin al pli kaj pli grandaj jam faŝistaj teruraĵoj kaj murdoj. Sinceraj civitanoj kaj popolaj gvidantoj subite perdis la regpotencon kaj eble ne estus Imre Nahgy forveturinta al Rumanio, eĉ li fine estus perdinta en la faŝista ĥaoso sian vivon.

Ĉu ni nun aprobu, ke la sovjeta armeo ne restis flankestarinta kun pafiloj ĉe piedoj kaj falditaj manoj, trankvile rigardinte la furiozadon de faŝistoj, sed reveni spor ree starigi ordon? Certe ke ĉiu vera pacamiko devas nun diri: Jes, ĝi agis prave!

Kaj plua dokumento:

Post la faŝista kaj reakcia furiozado Budapesto multloke ankoraŭ staris en flamoj. La abundaj damaĝoj ankoraŭ ne estis forigitaj, minejoj subakvigataj pro longadaŭraj strikoj, ne estis karbo, mankis elektra energio. La vivo ne ankoraŭ estis en almenaŭ iomete normala funkcio, kiam la Kádár-registaro apenaŭ pene sukcesis parte konvinkigi la laboristaron, ke nun necesas reeniri la uzinojn kaj komenci la produktadon por ripari la damaĝojn k. renormaligi ekonomian situacion en la lando. Tiam denove reakciaj elementoj ruze instigis la laboristojn al pluj strikoj. Ili estis instigitaj tujan plialtigon de siaj salajroj, starigi dum tia mizera tempo absolute neefektivigeblajn postulojn. Ĉu tiaj postuloj estis pravaj? Ĉu eblas al iu doni ion, se ĉie estas nenio? La reakcio intence instigis la laborulamasojn al tiaj postuloj, ĉar ĝi nepre bezonis daŭrigon de la ĥaoso. Ĝi eblo kun ĝojo estus akceptinta eĉ eksplodigon de nova milito helpe de la hungaraj okazintaĵoj. Sed dank' al la sovjeta interveno iliaj ambicioj estis vanigitaj.

Kial en Polio la situacio akceptis tute aliajn formojn?

Simple tial, ĉar (vidu la landkarton!) la eniro por la reakcio estis pli malfacila.

La pozicio de la provizora hungara registaro kaj de la sovjetaj trupoj estis vere tre malfacila, ĉar kiel ili distingu la naskitajn reakciulojn de la erarigitaj kunkurantoj kaj aliel sinceraj homoj? Da sovjeta interveno, kiu malgraŭ la minacantaj tankoj kaj armiloj estis sufiĉe amika, tamen helpis sufoki la ruze preparitajn atakojn de la internacia reakcio kontraŭ la interesoj de la hungara popolo kaj la socialista tendaro entute.

Nun la tutmondaj pacamikoj kun intereso kaj atento sekvos la pluan evoluon de la hungara problemo. Ni ekvidos ĉu la Kádár-registaro kaj post ĝi la nova laŭleĝe starigota registaro sufiĉe spertis kaj lernis el la pasintaj okazintaĵoj kaj eraroj kaj prezentos al la hungara popolo pli konvenajn kondiĉojn por la konstruado de paco kaj socialismo en sia lando. La estonto montros al ni ankoraŭ pli klare

(Daŭrigo sur paĝo 7a)

LA PLEJ GRAVA PROBLEMO

Preskaŭ ĉiuj esperantistoj trograndigas la rolon de sia lingvo. Sed la lingvistika problemo ne estas la plejgrava en si mem. Esperanto devas esti rimedo por atingi iun celon, ne la celo mem.

La plej grava el inter ĉiuj problemoj estas la defendo de la mondpaĉo. Esperanto povas kaj devas helpi al la paco, sed kiel?

Por defendi la pacon oni devas lukti kaj senmaskigi ĉiujn militinstigantojn kaj ataki ilin. Pro tio oni devas formeli tian neŭtralecon, kiu ne kontribuas al la paclaboro. La neŭtralaj Esperanto-organizoj, naciaj kaj internaciaj, ne kondamnas la imperialismajn k. faŝismajn atakojn kontraŭ la paco faritajn de Francio, Britio, Izraelio kontraŭ Egiptio kaj Alĝerio, kaj la agreson de la internacia reakciularo kontraŭ Hungario.

Kaj tiuj organizoj silentas pri la freneza armado, pri la militbazoj en Japanio, Germanio Hispanio k.a. Krome ili silentas pri la luktoj kaj sukcesoj de la popoloj por la paco kaj ili preskaŭ timas menciigi en sia gazetararo pri la ekzisto de la Mondpaĉa Esperantista Movado. Tiuj organizoj ja estas neŭtralaj kaj tial estas pli grave por ili, defendi sian neŭtralecon ol la pacon.

La aserto de la neŭtrala Esperanto-movado, ke ĉiu esp-isto estas pacamiko, estas absurda naiveco – ĉar ĉu nur pacdefendantoj lernas Esperanton? Aŭ ĉu militemulo reklamante Esperanton mirakle transformiĝas en pacaman homon?

Montriĝas, ke „MEM“ tago post tago estiĝas pli necesa por gvidi kaj informi la esperantistajn pacamikojn. Kaj „MEM“ kaj ĉiuj Esperanto-organizoj povas kaj devas kunlabori tute frate en la lukto por defendi la mondpacon.

Pri tia kunlaboro jam klarigis k-do. Burda en „PACO“ n-o 34-35 la j.1956.

X el Hi-o.

ĈU DENOVE WAFFEN-SS ?

Laŭ oficialaj ciferoj estas 1.300 eks-SS-anoj dungitaj en la novan okcidentgermanan armeon „Bundeswehr“ kaj de tiuj estas 33 oficiroj. Waffen korpigis dum la lasta milito en la sklavigitaj landoj teruron kaj morton. Sed pro la militista kunlaboro en la Atlantika Pakto kaj en la Okcidenteŭropa Unio devas nun Belgoj, Francioj, Danoj, Norvegoj kaj aliaj kunlabori kun tiuj militkrimuloj. Ne mirige, ke tia kunlaboro ĉe ĉiuj honestaj homoj elvokas malagrablajn memorojn kaj abomenon. Kaj nun la aŭtoritatoj el Bonn volas armi la „Bundeswehr“ on per atombomboj.

SS-oficiroj kaj atombomboj estas objektoj, kiuj devas maltrankviligi ĉiujn, kiujn tre alte taksas la interesojn de la paco.

Okcidentgermano

PAFISTOJ DE TIMIGAĴOJ

En la Manifesto de „MEM“ ni legas, ke „militinstigantoj, magnatoj de industrio, komerco kaj financo ne volas pacon.“

Sed ili volas konservi la „politikon de forto“ kaj por tiu celo ili uzas ĉiajn timigilojn kontraŭ la popoloj kaj dissemas venenajn semojn de teruro k. suspekto.

Montgomery, kiu defendis la planon pri batalo kontraŭ la komunismo, deklaris:

„Ne estas facile konservi la solidarecon, se ne troviĝas timego,“ (temas do pri solidareco inter la kapitalistaj ŝtatoj kontraŭ la socialistaj, mia rim.).

Kaj la eks-ĉefkomandanto de la NATO-trupoj, generalo Gruenther plendis:

„Okaze de la sovjeta politiko de kunekzistado ekmontriĝis la danĝero, ke la timego malaperus.“

Do, la militorganizantoj evidente bezonas la timegon por sia aĉa politiko. Kaj pro fiasko de ilia agreso kontraŭ Egiptio kaj Hungario, ili nun ŝaŭmas de furiozo kaj provas ripari siajn malsukcesojn de la pasinta jaro.

Tio estu instruo por la esperantistaj pacdefendatoj, ke la batalo por paco kaj socia progreso estas senseca sen batalo kontraŭ imperiismo kaj reakcio.

Pacamikoj volas vivi en sekureco, paco kaj sen timo. Sed por atingi tion estas necese, ke ŝtatoj de diversaj socireĝimoj kunlaboru, ĉar sen paca kunezistado ne eblas atingi daŭran

(nelegebla, eble :Internaciismon)

- 4 -

ADIAŬO AL PROF. JOSEF SKUPA

Marde la 8an de jan. frumatene mortis subite en Praha la nacia artisto, profesoro Josef SKUPA, posedanto de la ĉeĥoslovaka premio de paco.

Estas multaj da tiuj, kiuj rememoras la marionetajn komencojn de la naskiĝinto el Strakonice, poste gimnazia profesoro en Plzeň, Josef SKUPA. Multaj ĉeestis la naskiĝon de marioneta teatraĵo „Spejbl kaj Hurvínek“ kaj povis ĝoje sekvi la riĉan 40jaran agadon de la mortinta nacia artisto, kreinto de la plej popularaj marionetoj de nia tempo.

Li estis donacinto de ĝojo tiom simpla kaj pura, iniciativa kaj viva, kia nur povas fonto el malferma, malegoisma homa koro. Ni ĉiuj admiris „Hurvínek“ kaj lian ĉarmajn kamaradojn, la tutan menaĝerion de la marioneta varieteo kaj lian vilaĝan orkestron, kiu tiom entusiasme ludis. Ni ĝojis pro la optimisma rido, kiun kaŭzis al ni „Hurvínek“ per sia ne imitebla komika kaj infane serioza scio, filozofio kaj per siaj travivaĵoj. Ni estimis profesoron Skupa kaj amis liajn marionetojn, ĉar Skupa, artisto kun varma kaj popola koro malkovris kaj reale kreis tute novan tradicion de nia pupteatro. Li sukcesis esprimi pere de siaj marionetoj pensmanieron de homoj de nia epoko, iliajn ĝojojn kaj malĝojojn, iliajn ideojn kaj agojn. Li famigis per sia pura nacia arto la nomon de nia patrio malproksime en la eksterlando. Tial liaj marionetoj restos por ĉiam karaj al ni kaj vivantaj.

Marde je la 4a horo matene adiaŭis de ni la nacia artisto Josef Skupa por ĉiam. Ĉesis bati lia koro, orfiĝis lia loĝejo en Praha – sed liaj marionetoj vivos. La tradicio de „Spejbl kaj Hurvínek“ estas tro viva ol ke ĝi povu tion subite finiĝi. Ni tamen rememoros ĉiam tiun, kiu donis al ili la aspekton kaj voĉon kaj inspiris al ili la vivon. Ni ne povas plu bondeziri al Josef Skupa ĉion bonan okaze de lia 65a naskiĝdareveno, kiun festi preparis sin en tiuj ĉi tagoj la tuta mondo, kiu konas kaj amas „Spejbl kaj Hurvínek“.

La morto de la eminenta artisto estas doloriga perdo por la ĉeĥoslovaka popolo. Ĝi estas des pli doloriga, ke ĝi trafis nin tiom subite.

PAVEL GRYM

El la ĉeĥoslovaka gazeto „LIDOVÁ DEMOKRACIE“ tradukis:

Jiřina H O L Á

P r a h a

NOVA POSTULO KONTRAŬ ATOMARMILAJ EKSPERIMENTOJ

Svedio proponis en UNO la 21.1.1957 ĉesigi la atomarmilajn eksperimentojn dum du jaroj por ebligi specialan UNO-komitaton esplori la efikojn de la radiaktiva radiado.

La situacio estas el genetika vidpunkto – laŭ la propono – pli serioza ol oni ĝenerale opinias. Ĉiu plua disvastiĝo de radioaktiva radiado estas malutila. Tial necesas, se eblas, ripari la domaĝojn, kiujn povas esti jam faritaj.

La tutmondaj pacamikoj senpacience atendas, ke la Unuiĝintaj Nacioj tuj faros pozitivan decidon por realigi tiun kaj multajn aliajn similajn proponojn. Necesas haltigi la eksperimentojn kun nukleaj armiloj senprokraste. Ĉar morgaŭ eble jam estos malfrue.

_____

_____

DIRITE PRI NUKLEAJ ARMILOJ

La hidrogena bombo sendube ektermos grandan parton de la homaro kaj estas naive esperi, ke la vivo, kiu restus, montros iajn homajn trajtojn.

Prof. Oppenheimer, *10/1.55*

Ses horoj da neniiga milito, 6 jarcentojn por ripari la difektojn.

Prof. Einstein

Plimultigo de hidrogenaj eksplodoj enkondukos ŝanĝiĝojn laŭ ne esploritaj leĝoj kaj kreskanta manko de ekvilibro ĉe la naturkondiĉoj al kiuj la floraro kaj bestaro malrapide sin adaptas.

Nobelpremiito Louis de Broghe

KULTUREKSKURSO

La Mongola Popolrespubliko havis en 1956.j.349 fund.lernejojn, 56 sepjarajn lernejojn kaj la teknikajn. Ŝtatan universitaton vizitas 2000 gestudentoj.

N.T.

LA SPORTMOVADO KAJ MEM

Malgraŭ pluraj provoj dum la pasinta tempo ne estis eble enpenetriĝi Esperanton en la sportmovadon. Daŭre ambaŭ estas disigitaj unu de la alia. Tio ja ne signifas ke la sportistoj senescepte havas indiferentan sintenon rilate al la internacia lingvo. Certe ekzistas multaj junaj esp-sportistoj, kiuj bone scias, ke la esperanta kaj sporta movadoj sur la internacia tereno parte povas kompletigi unu la alian. Sed oni ne povas diri, ke la Esp-gazetoj en sufiĉe alta grado kaptas la intereson de junaj sportistoj. Preskaŭ nenian oni en tiuj gazetoj povas legi ion pri praktikado de sporto. Sed des pli ofte, skeptikajn kaj malfidajn artikolojn. Oni ŝajne opinias, ke gejunuloj interesataj pri sporto nek havas emon nek tempon por studi la internacian lingvon. Kaj tial estus senutile prezenti sportartikolojn en la Esp-gazetoj.

Sed kvankam la fizika edukado estas la ĉefaĵo de la sportmovado kaj ĝiaj multnombraj kluboj, onine malatentu la fakton, ke la sporto ankaŭ havas spiritan kaj politikan signifon, kies valoron oni neniel subtaksu! Artikoloj, kiuj respegulas tiun flankon de la sportvivo interesus ne nur sportulojn, sed ĉiun, kiu volas sekvi la evoluon de la tempo. Tial tiaj artikoloj havu lokon ankaŭ en „PACO“.

Ĉiu, kiu vivas en la „libera mondo“ ĉiutage povas konstati, ke la monopolkapitalistoj, kiuj estras la publikoninstigajn organojn, la ĵurnalaron, radiofonion, libroeldonejojn, kinejojn, teatrojn ktp. ĉiel provas subfosi la moralon de la juna generacio. Ili provas daŭrigi la „malvarman militon“ kaj celas krei malamikecon inter „siaj“ popoloj kaj la popoloj, kiuj forĝis la kapitalismon. Kaj tiuj reakciaj rondoj provas ebenigi la vojon al nova, plej abomena faŝismo.

En la batalo kontraŭ malamo kaj malvarma milito, kontraŭ fikondukto kaj morala degenerado, la sportmovado estas unu el la plej gravaj faktoroj. Nur en batalo kontraŭ propagandistoj de interpopola malamo kaj ŝovinismo la sportmovado povas efektive plenumi sian mision.

Tial „MEM“ kaj la sportmovado kompletigas sin reciproke. Kaj la personaj kontaktoj inter gesportistoj el kapitalistaj landoj k. socialistaj povas forigi multajn miskomprenoj. Por tiu celo necesas al la sportistoj la internacia lingvo.

La juna generacio vivas en tempo de sociaj transformiĝoj. Printempaj torentoj batas al si vojojn tra putraj digoj, kiuj disigas la popolojn. Tiajn digoj falos. Hodiaŭ la sporto estas unu el la vojoj al pli bona kontakto kaj interkompreno. Kaj internaciaj kontaktoj povas savi la junularon el sub la ungoj de reakciaj delogantoj. Kaj da tiuj estas multaj en okcidenta sportmovado. Ili konsistas el generaloj, reakciaj politikistoj, magnatoj de industrio, komerco kaj financo.

Oni ne opinii, ke tiuj sinjoroj estas politike neŭtralaj. Male, ili pli malpli estas agentoj de la imperialismo. Tial ili nun en la signo de malvarma milito forte kontraŭstaras interlandajn sportkonkursojn kun sovjetaj kaj hungaraj sportistoj. Kaj ili elverŝas sian koleron kontraŭ Sovjetio kaj la demokratiaj fortoj en Hungario, kiuj malhelpis la imperialistojn krei militbazojn en Orienteŭropo.

Ke la gvidantoj de la okcidenta sportmovado estas kontraŭtiaj sport konkursoj, montras klare la karakteron de la t.n. „neŭtrala“ sportmovado. Tial sportistoj, kiuj volas pacan kunekzistadon kun la socialismaj landoj (kaj kiu honesta sportisto ne volus tion?) devas kontraŭbatali la reakcian politikon de siaj gvidantoj, kiu ne havas ion komunan kun la vera ideo de la sportmovado.

Kaj kompreneble ĉiu sportisto-esperantisto, kiu volas aktive labori sur Esperanto-kampo por paco kaj interpopolaj konkursoj, havas sian domicilon en „MEM“

Sportisto-MEM-ano

NOVA MINACO KONTRAŬ LA PACO

La imperialistoj ne ripozas. Post la fiasko de ilia agreso kontraŭ Egiptio, ili per nova „doktrino“ provas fortigi siajn poziciojn. Tiu nova „doktrino“ estas nomata „Eisenhower“ aŭ „Dulles“-doktrino kaj estas direktita kontraŭ la mondpaco kaj la sekureco de la popoloj. Ĝi estas minaco precipe kontraŭ la popoloj de la Proksima Oriento kaj ĉiuj ĉiuj aliaj landoj en oriento, ĉar ĝi estas provo de la amerikaj imperialistoj atingi per aliaj rimedoj tion, kion la angle-franca interveno celis.

La iniciatintoj de la plano krias pri „komunista minaco“ kontraŭ la araba mondo. La melodio estas konata, sed falsa, ĉar la minaco ne ekzistas. Sed la amerika imperialismo por tiu ĉi doktrino provas realigi siajn konkerplanojn je la kostoj de siaj rivaloj, Anglio kaj Francio. La rezultato estos, ke la kontraŭeco inter la imperialistaj ŝtatoj neeviteble pliakriĝos.

Antaŭ la nova minaco kontraŭ la paco, la pacamaj fortoj nepre devas vanigi la planojn de la agresivaj rondoj. La pacdefendantaj popoloj devas fortigi sian batalon kontraŭ la novaj provokaĵoj de la pacamikoj. La defendo de la mondpaco kaj nacia sendependeco tion postulas.

Atseogo

ANTAŬEN AL LA FESTIVALO!

Aŭtune 1956 komencis lerni Esperanton 6 rondetoj en nia urbo Kujbiŝev (USSR). Entute studas la lingvon ĉ.100 gek-doj. Ili volas ekposedi Esperanton antaŭ la Tutmonda Festivalo de Junularo en Moskvo. Ili volas paroli kun siaj eksterlandaj gekamaradoj per vortoj de Amikeco sen tradukistoj. Tial ili lernas Esperanton.

Jen kion skribis al nia redakcio unu el la rondetanoj, kamarado Zaderako. Li estas artista gvidanto de la klubo „Zarja“ (Aŭroro).

„Mi estas feliĉa rakonti iom pere de „PACO“ pri la laboro en nia klubo „Zarja“, kies gvidanto mi estas. Komence ni preparas nin per la Tutsovjeta Festivalo de Junularo, kiu okazos antaŭ la Tutmonda. Ni, klubaj partoprenantoj de arta memagado, esperas esti inter la plej bonaj kaj viziti Moskvon dum la Festivalo. Ni studas kaj ekzercas ĥorajn kantojn, grupajn dancojn, aranĝas artajn konkurojn de prelegantoj, kantistoj, dancistoj ktp. Ni agas energie, pasie. Nian ekzemplon sekvas novaj kaj novaj gejunuloj, kiuj organiziĝas en novaj artistaj grupoj.

La festivalo de junularo estos antaŭ ĉio festo de amikeco, festo de unuiĝo de junaj homoj en la intereso de la paco. Por pli facile trovi amikon, paroli kun li amike, anime, necesas kompreni unu la alian. Tial multaj gejunuloj lernas nun Esperanton. Ĉi tiu lingvo havas tre grandan signifon. Ĝia facileco, belsono kaj ĉefe, en la nuna okazo, ĝia racieco faras ĝia ekskluzive grava instrumento de paco kaj amikeco.

G.Zaderako, gvid.de Klubo „Zarja“, KUJBIŜEV,S-U

TUTMONDA ESPERANTISTA ĴURNALISTA ASOCIO (TEĴA)

Ĉiu ĵurnalisto scipovanta Esperanton nepre aliĝu al TEĴA, kies celo i.a. estas:

Per interŝanĝoj de artikoloj, anketoj, informoj ktp. uzi Esp-on por praktikaj celoj.

Membreco: A-membro estas ĉiu profesia ĵurnalisto, B-membro estas ĉiu, kiu pli okaze kunlaboras en gazetoj, verkistoj kaj redaktoroj de esperantaj gazetoj. La adreso de la sekretario estas: Redaktoro G.JEPSEN, Silkeborg Avis SILKEBORG, Danmarko.

PREPARU VIN POR LA JUN. FESTIVALO

Mi vekas vin en la nomo de la Esp-ista Iniciativa Grupo de la Moskva Universitato. La grupon ni organizis por la festivalpreparoj. Ĝi estas en konstanta kontakto kun la Moskva Festival-komitato. Ni volas kontakti kun vi por interŝanĝi informojn rilate la festivalon. Kiel vi scias, la festivalkomitato

metis sur sian programon kunveno de esperantista junularo. Ĉi kunveno havos grandan signifon por la Esperanto-movado entute. Ni deziras, ke ĝi plen-plene sukcesu. Ni devas ĝin perfekte prepari kaj jam nun komenci la agadon en tiu sence. Unue ni bezonas raportojn, kiel sin preparas vialanda Esp-junularo por viziti la Moskvan Festivalon,

(daŭrigo sur paĝo 9a)

PALPADO EN MALLUMO (Daŭrigo) ĉu niaj konkludoj pravas aŭ ne.

Pli klara jam estas la sitaŭacio en Egiptio kaj Alĝerio. La internacia kapitalismo tie batalas, misuzante la nekonscion de aliaj popoloj por subjugi al si tiujn landojn kaj riĉigi sin el ties naturaj trezoroj. Kompreneble ni, pacdefendantoj, ĉiam devas helpi per ĉiuj rimedoj por la liberigo de tiuj popoloj el la imperialista jugo kaj sklava vivo. Ĉiu popolo rajtas esti memdecida kaj sendependa.

Rudolf BURDA
prezidanto de MEM

P A C O – E S T A S – L A – C E L O – B O N A - V O L O - L A - R I M E D O

Hodiaŭ jam ĉie aŭdiĝas la vorto paco. Ĝi travibras la eteron. Pri ĝi ni legas en ĉiuj gazetoj. Diversaj konkuroj kaj entreprenoj estas aranĝitaj sub la devizo paco. Tamen paco ne estos akirita nur per tio, ke oni kapablas produkti pli da ŝtalo, da tankoj kaj raketaviadiloj ol siaj kontraŭuloj, sed per sociala justeco, protekto de malgrandaj nacioj kontraŭ grandpotencoj, per protekto de simpla civitano kontraŭ malico de potencprezento. Ni ordinaraj homoj, samtempuloj de du mondmilitoj kaj iliaj viktimoj – nin kunigas naŭzo al ĉiu milito. Ni konsistigas elementan, kontraŭmilitan blokon en la mondo.

Sed troviĝas ankaŭ iuj, kiuj sukcesis eskapi ĉiujn milletteraĵojn. Al tiu la vorto paco estas signifa. Aliel pacon konceptas militinvalidoj, kripluloj, orfoj kaj vidvinoj. Ĉiuj tiuj tre bone scias, ke el la atmosfero de timo, suspektado kaj el la armitaj tendaroj eblas sin savi nur per grandioza internacia amikeco. Kaj ĝi signifas venkon super la malbono en ni mem.

Tial estas necese alproprigi al si per paco necesajn mora ... (*linio mankas*) por favore efiki je nia lingva disvastigo kaj firmigo de l' paco. Kompreneble, ankaŭ en la plej bone interkonsentita socio povas aperi disharmonio inter la individuaj anoj.

Ni esperantistoj posedas en nia neŭtrale homa lingvo la elproviditan ilon, kiu sukcesis en ni rompi la murojn de egoista, individueca karaktero kaj krei amikecon trans la limojn. Ni klopodas gajni por nia amikeco homojn saĝajn, eminentulojn de vivarto, antaŭ kiuj ordinaraj granduloj estas muraj ombroj.

Oni ne povas malatenti la fakton, ke ni pacamantoj ne povas praktiki egalajn labormetodojn pro la malsamaj sociaj, politikaj, ekonomiaj cirkonstancoj kaj pro nia malsama spirita natureco.

Por ke nia agado estu ĝusta, necesas iom da memkritiko. Antaŭ ĉio, ĉiu el ni estu konscia pri tio, ke socio de pacamantoj postulas de ni oferojn, estas necese iom subordigi sin al ĝiaj principoj kaj organizaj statutoj. Ni ĉiuj devas iom suferi por la paco, kio cetere estas pli bona, ol poste en milito oferi nian posedaĵon, sanon kaj vivon.

En nia scio, pli ol en in alia organizo, devas esti aplikita interna demokratio. Tio signifas, ke ĉiu ano aktive partoprenu en ĉiuj kunvenoj. En la kunvenoj ĉiu trovu okazon por pli riĉigi siajn spertojn kaj prezenti siajn opiniojn. Ĉiu proponu kaj aprobu siajn funkciulojn kaj havu rajton proponi ilian eksigon. La plimulto havu la decidrajton.

Se vi atente legas ĉi traktaĵon, tiam vi rimarkas, ke sendepende de ia ekstera aŭtoritato kaj sen ĝia permeso estas al nia dispono la plej efika rimedo por konstrui pacon. Ĝi estas moralo kaj amikeco,

gato, sub neniŭ kondiĉo li devigus sian kunhomon perfidi sian nacion, klopodante invadi landojn malriĉajn, malfortajn, subigi nacion malpli progresintajn kaj nekulturajn ilian patrion helpe de religio aŭ per lingva agreso, malplivalorigante ilian gepatran lingvon.

Similan egoismon ni povas vidi ĉe multaj kleruloj kaj ĉe ĉiuj, kiuj okupas pli altan pozicion en la socio. Anstataŭ esti zorgantaj fratoj al siaj simplaj kunhomoj, ili serĉas kiel eble plej multe profiti el ties nescio.

Plua baro por la paco estas tiuj kiuj posedas riĉon kaj potencon. Tiuj havas ankoraŭ malmultan komprenon por tio, ke ankaŭ aliaj deziras plibonigi siajn vivkondiĉojn, evoluigi per ekkonado de vero kaj amo kaj per ĉiuspeca homa aktiveco klopodi, ke el ili kaj el la estontaj generacioj estiĝu homoj bonaj kaj kleraj, kapablaj supervenki malbonon en si mem kaj ekster si. Kiam delikatsentemo kaj plenumo de justeco fariĝos natura propraĵo de ĉiu unuopulo, tiam ne plu estos militoj.

H. SLAVÍK
BRNO, Ĉeĥoslovakio

ELTRANĈAĴO

Se la paco tiuflanke (flanke de francaj kaj germanaj industriistoj) ŝajnas esti certigita hodiaŭ, tio estas ĉar la magnatoj de Lotaringio kaj Rurteritorio fine konsideras, ke ilia intereso estas interkonsenti kaj krei akordon.

La mortintoj de Verdun (1916a j.) kaj alie, neniel povas influi tion. En la bilanco de tiu ĉi duon-jarcento ili figuras sur la konto de profitoj kaj perdoj.

„La katenita amaso“

VIVSIGNO EL BUDAPEST

Nia MEM-peranto, k-do.P.BALKÁNYI skribas, ke laŭ lia scio grava domaĝo nenium esp-iston trafis. Li mem kaj lia familio relative bonfaras kaj lia loĝejo estas sendifekta. Sed, la medicinaj instrumentoj de d-ro Kalocsay detruigis kaj li mem troviĝas malsana en hospitalo.

Espereble la prospera esperantista agado baldaŭ rekomenciĝos. Laŭ alia informo de ĉeĥoslovaka k-do. Jíra el Jablonec, troviĝas en la proviz.registaro kiel ministro de financoj, esp-isto k-do István KOSSA, kiu al li jam promesis helpon por la Esperanto-movado.

Geesperantistoj, kiuj dezirus per donacoj helpi al hungaraj gek-doj troviĝantaj en mizero, povas ricevi adresojn de tiuj pere de k-do.Lajos Kokény, Balassi Balint u.25 f., BUDAPEST-V. Ne forgesu aldoni resp.kuponon!

LA HAŬTKOLORO DIFINAS LA CIVITANECON

La Sud-Afrika Unio estas policŝtato kaj neniŭ demokratio.

La ideoj de la iamaj Buroj, kiuj fondis la Union ordonas super vivo kaj morto de la Negroj kaj sisteme subpremas ilin. La Negroj devas transloĝigi al barakurboj, malproksimaj de la laborejoj, ili ricevas neniam sociajn establaĵojn, sportejoj k. similajn. Al ili estas malpermesite viziti teatrojn, koncertojn kaj restoraciojn de blankuloj. Ludejoj en parkoj estas destinitaj nur por blankaj infanoj laŭ elpendigitaj informoj sur ŝildoj. Ne mirige, ke la junulara problemo de kriminaleco estas en la afrikaj grandurboj malfacila. Ofte okazas, ke Negroj estas mortige piedbatitaj en la policĉeloj. Inter la perfortaĵoj de la naciisma registaro plej teruraj estas tiuj, kiuj malbonigis la instruadon al la Negroj, i.a. per mortiga bato kontraŭ la misilernejoj, da kiuj en la jaro 1945 troviĝis 4.360 kontraŭ 230 ŝtataj.

La pozo de la anglikana kaj pluraj aliaj religi-kongregacioj estas cedema kaj indiferenta rilate al la raspersekcioj. Ili ne kuraĝas procedi kontraŭ naciismaj regantoj. Estas tiel, ke blankaj kaj nigraj

ekleziantoj ne povas sidi kune en sama halo dum ekleziaj ceremonioj. Ĉi neeltenebla situacio certe kondukos al interna milito, se ne okazos ĝustatempa ŝanĝo.

T.HUDDLESTON